

კარტოფილის სათესლე სისტემა საქართველოში საბაზო კვლევა

თბილისი, 27-28 სექტემბერი,
2018 წელი

განსახილველი საკითხები

- 1) ექსპერტთა კვლევები/ვორქშოპები
- 2) ადგილობრივი მოთამაშეების იდენტიფიკაცია
- 3) საერთაშორისო და ეროვნული მოთამაშეების იდენტიფიკაცია
- 4) თესლის წყაროები და მოსავლის გამოყენება
- 5) ჯიშები
- 6) მავნებლები და დაავადებები
- 7) დაკვირვებები

ექსპერტთა კვლევები ვორქშოპები

13-14 ოქტომბერი, 2017 წელი
43 ექსპერტი

კარტოფილის ეკოლოგია საქართველოში

კარტოფილის წარმოება რეგიონების მიხედვით საქართველოში

რეგიონი	წარმოება (1000 ტ)	მოსავალი (ტ/ჰა)	ფართობი (1000 ჰა)
საქართველო	249	12.3	20
აჭარის არ	14.2	12.3	1
კახეთი	4.5	5.7	0.8
მცხეთა-მთიანეთი	3.2	5.7	0.5
სამეცხე-ჯავახეთი	160.5	14.9	10.8
ქვემო ქართლი	44.1	10.5	4.2
შიდა ქართლი	16.0	7.9	1.9
სხვა დანარჩენი რეგიონები	6.5	8.0	0.8

ძირითადი საერთაშორისო მოთამაშეები ქართული კარტოფილის სათესლე სისტემებში

საერთაშორისო მოთამაშეები	ფარგლები	სახელმწიფო/ კერძო
კვლევითი ორგანიზაციები (CIP, ფლორიდის უნივერსიტეტი, უნივერსიტეტი ბოკუ)	საერთაშორისო	სახელმწიფო
დონორები (ADA, USAID, EU)	საერთაშორისო	სახელმწიფო
საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციები (მერსიქორი, ქეა, ფიფლ ინ ნიდ)	საერთაშორისო	სახელმწიფო
სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (FAO)	საერთაშორისო	სახელმწიფო
ევროპული თესლისმწარმოებელი ორგანიზაციები და სასოფლო-სამეურნეო საშუალებების იმპორტიორები	საერთაშორისო	სახელმწიფო

ძირითადი ეროვნული მოთამაშეები ქართული კარტოფილის სათესლე სისტემებში

ეროვნული მოთამაშეები

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (გდსმს)

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს
ლაბორატორია (გდსმს)

სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი (გდსმს)

ლოჯისტიკის კომპანია (გდსმს)

საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახური (გდსმს)

ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიოტექნოლოგიის ცენტრი

საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი

ძირითადი ეროვნული მოთამაშეები ქართული კარტოფილის სათესლე სისტემებში

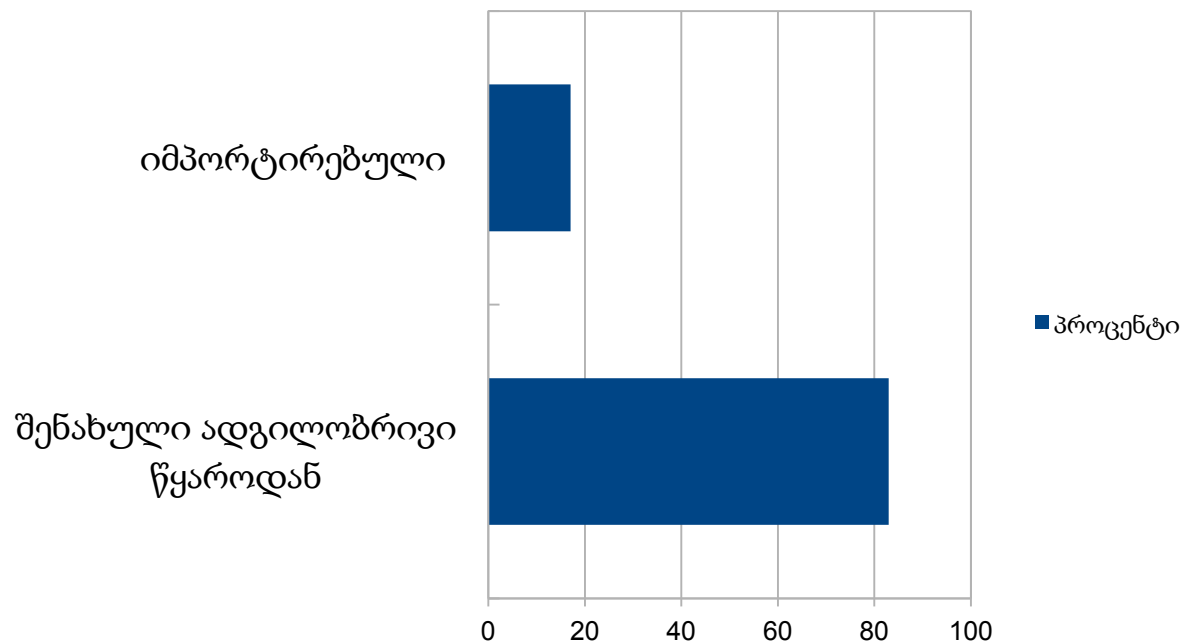
სოფლის მეურნეობის მასალების მომწოდებლები (ქართლისი, ჰემა, აგროსფერო, ა.შ.)

აკრედიტაციის ეროვნული ცენტრი

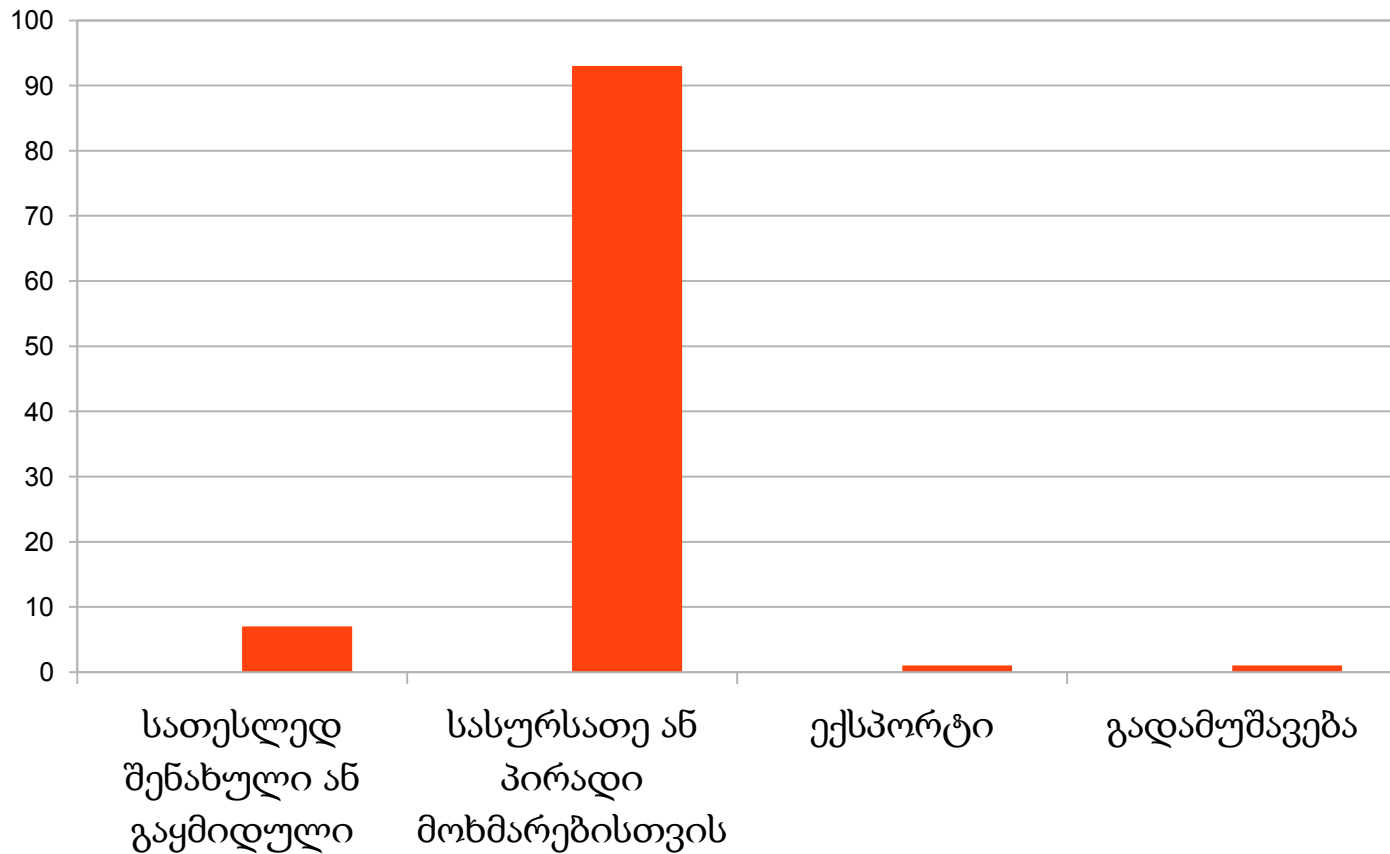
საექპატენტი

ფერმერთა სერვის ცენტრი

კარტოფილის თესლის წარმოშობა საქართველოში

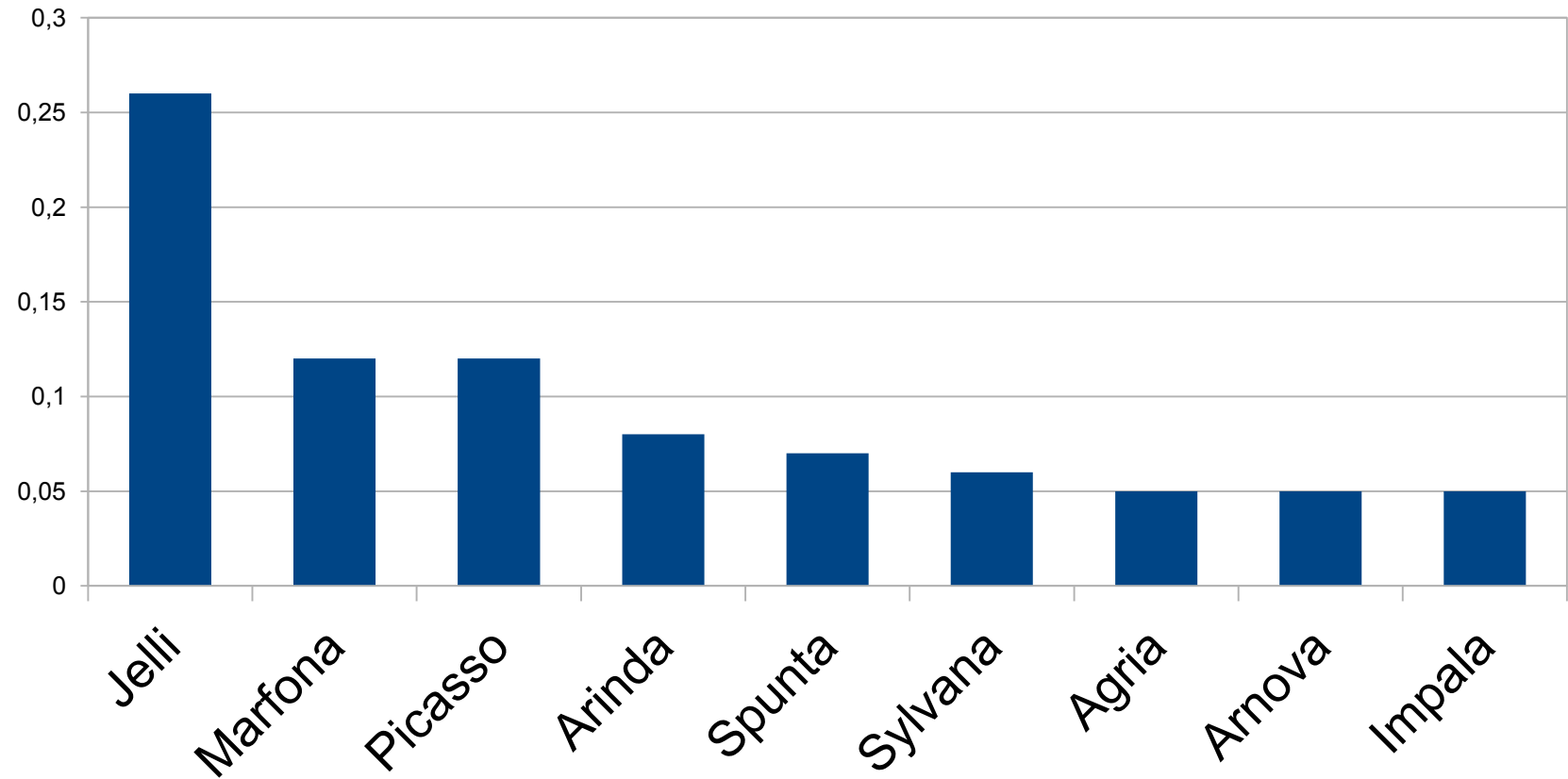

კარტოფილის გამოყენება დანიშნულების მიხედვით

კარტოფილის ძირითადი ჯიშები საქართველოში

სვეტი E

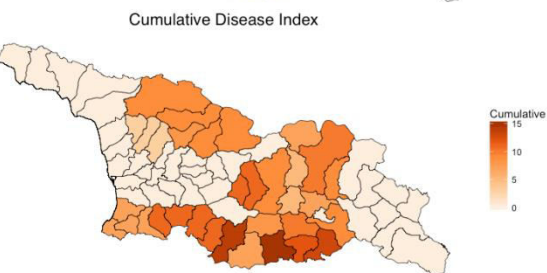
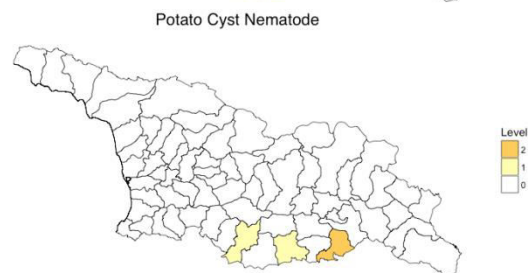
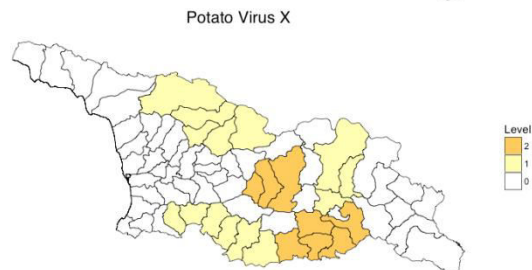
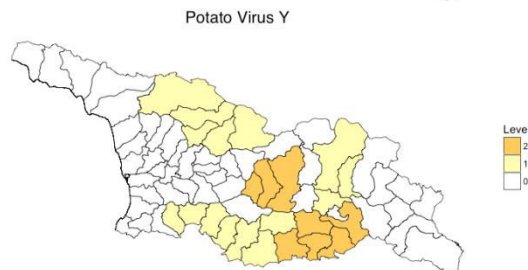
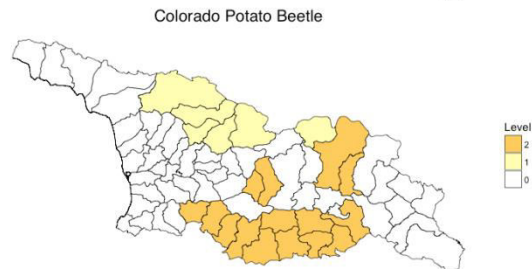
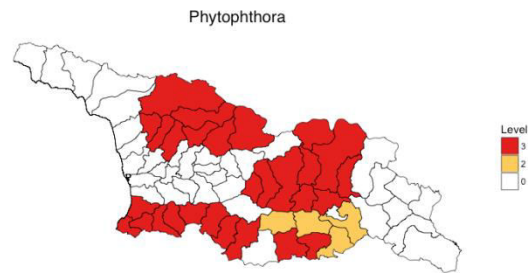
საქართველოში კარტოფილის ძირითადი მავნებლები და დაავადებები

დაავადება & მავნებლის დასახელება	ეროვნულ დონეზე დანაკარგი ²	საველე დონეზე დანაკარგი	ხარისხში დანაკარგი ³	თესლით გადატანილი?	სიხშირე (წლები)
ფიტოპტოროზი	30-35%	70%	20-25%	არა	წლიური
რიზოქტონიოზი	15-20%	50%	20-30%	დიახ	წლიური
ალტერნარიოზი	30-35	50-80%	20%	არა	წლიური
ქეცი	20%	10%	20		
შავფეხა	3-5%	5%	5-7%	დიახ	3 - 4
კარტოფილის ცისტოიანი ნემატოდა					
PYX და PVY	20-25%	25%		დიახ	3 - 4

საქართველოში კარტოფილის ძირითადი მავნებლები და დაავადებები (გაგრძელება)

დაავადება & მავნებლის დასახელება	ეროვნულ დონეზე დანაკარგი ²	საველე დონეზე დანაკარგი	ხარისხში დანაკარგი ³	თესლით გადატანილი?	სიხშირე (წლები)
PVM და PVS	5-7%	20%		დიახ	3 - 4
კოლორადოს ხოჭო	20%	30%			წლიური
მავთულა ქიები	25-30%	45%			
ჭრიჭინები	20%	30%			წლიური
ბუგრები	10%	15%			
კარტოფილის ტუბერის ჩრჩილი	25-35%	50%			წლიური
ქიები	20%	20%			3 - 4

საქართველოში
კარტოფილის ძირითადი
მავნებლები და დაავადებები
ადგილმდებარეობის
მიხედვით

ძირითადი პოტენციური საკარანტინო პრობლემები

კარტოფილის კიბო
Synchytrium endobioticum

ძირითადი პოტენციური საკარანტინო პრობლემები

კარტოფილის მურა სიდამპლე
Potato bacterial wilt
Ralstonia solanacearum

ძირითადი პოტენციური საკარანტინო პრობლემები

კარტოფილის რგოლური
სიდამპლე
Clavibacter michiganensis
spp.
sepedonicus.

ძირითადი პოტენციური საკარანტინო პრობლემები

კარტოფილის ცისტიანი
ნემატოდა
Globodera spp.

კიბოს მსგავსი პრობლემის მენეჯმენტი:

ნაკვეთების 'დაგეგმვა' და
იმუნური ჯიშები ტერიტორიებზე

თესლი: ნულოვანი
ტოლერანტობა

რეზისტენტულობა: ყველა ჯიში
შემოწმდა

დაკვირვება:

1. რა რაოდენობის თესლი შემოდის ყოველ წლიურად საზღვარგარეთიდან?
2. მისი რეალიზაციაში გაშვებამდე, არის თესლი გამრავლებული იმპორტიორების მიერ, და თუ ასეა რამდენჯერ?
3. რა იგულისხმება რეალურად თესლის ადგილობრივ წყაროებში მცირე და მსხვილი ფერმერებისთვის? ჩვენ ვფიქრობთ რომ ასეთი შესაძლებელია იყოს მოვაჭრეები, ბაზრები, სხვა ფერმერები და აშ
4. მოსავლის დანაკარგი ხშირად არის გადაჭარბებულად შეფასებული. ეს წარმოადგენს საერთო პრობლემას ასეთი ტიპის სავარჯიშოებში და საჭიროებს გარკვეულ სტანდარტიზაციას.
5. სამხრეთ მაღალმთიანეთში შექმნილია ფერმერული კოოპერატივები/ გაერთიანებები, როგორ ფუნქციონირებენ და რაში მდგომარეობს მათი როლი?
6. ყოველი დაავადება/ მავნებლებთან დაკავშირებული პრობლემა საჭიროებს სპეციალურ (თესლის) რეგულაციებს - სათესლე გეგმისთვის.